

อานนท์ ขอดญาดีไทย 2551: การใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สาตอนบน
อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากร) สาขาการจัดการ
ทรัพยากร โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นุชนาถ มั่งคั่ง, Ph.D. 129 หน้า

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม การใช้ประโยชน์
ทรัพยากรป่าไม้ และปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สาตอนบน
อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามร่วมกับโครงการการใช้ประโยชน์
จากทรัพยากรป่าไม้และความตระหนักทางด้านสิ่งแวดล้อมของชาวไทยภูเขาในพื้นที่สูงภาคเหนือของประเทศ
ไทย สัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนครัวเรือนตัวอย่างจำนวน 332 ครัวเรือน ซึ่งประกอบด้วยครัวเรือน
ตัวอย่างชาวไทยพื้นเมือง 218 ครัวเรือน และชาวเขาเผ่าม้ง 114 ครัวเรือน และทำการประมวลผลข้อมูล โดยสถิติ
ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และใช้แบบจำลองโลจิต (Logit Model) ใน
การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้

ผลการศึกษา พบว่า ชุมชนมีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ 10 ชนิด ได้แก่ ไม้พื้น ไม้ไผ่ เห็ด
หน่อไม้ พืชผักป่า ผลไม้ป่า แมลงและผลิตภัณฑ์ของแมลง สัตว์ป่า สมุนไพร และกล้วยไม้ป่า โดยชุมชนมีการใช้
ประโยชน์ใน 2 ลักษณะ คือ นำมาบริโภคในครัวเรือนและจำหน่าย สำหรับมูลค่าสุทธิจากการใช้ประโยชน์
ทรัพยากรป่าไม้เฉลี่ยต่อครัวเรือนมีค่าเท่ากับ 1,658.55 บาทต่อครัวเรือนต่อปี คิดเป็นมูลค่าสุทธิเฉลี่ยของชาว
ไทยพื้นเมือง 2,150.01 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และของชาวเขาเผ่าม้ง 718.74 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ซึ่งชาวไทย
พื้นเมืองจะมีการเข้าไปใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้เป็นสัดส่วนที่มากกว่าชาวเขาเผ่าม้ง และมูลค่าสุทธิจาก
การใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ของครัวเรือนทั้งหมดในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สาตอนบนเท่ากับ 2,215,822.80 บาทต่อ
ปี สำหรับผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการ
ใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ของทั้งชุมชน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้รวมของครัวเรือน และจำนวน
แรงงานในครัวเรือน ในส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวไทยพื้นเมือง ได้แก่ อายุ
สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวเขาเผ่าม้ง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้
รวมของครัวเรือน และจำนวนแรงงานในครัวเรือน

Arnon Yodyadthai 2008: Communities Forest Resources Utilization in Upper Part of Mae Sa Watershed Area, Mae Rim District, Chiang Mai Province. Master of Science (Resource Management), Major Field: Resource Management, Interdisciplinary Graduate Program. Thesis Advisor: Assistant Professor Nuchanata Mungkung, Ph.D. 129 pages.

The objectives of this study were to determine the socio-economic characteristics and the utilization of forest resources, as well as, factors affecting the utilization of forest resources in the upper part of Mae Sa Watershed Area, Mae Rim District, Chiang Mai Province. The data were collected by employing a designed questionnaire with the cooperation of the Forest Resource Utilization and Environmental Awareness of Hill Tribe People in Northern Thailand project. The sample size was 332 households, which comprised of 218 Thai households and 114 Hmong households. The employed statistical analysis methods were percentage, mean, maximum and minimum, while the Logit Model was used for analyzing the factors affecting the utilization of forest resources.

The results showed that the respondents utilized 10 kinds of forest products, namely, fuel wood, bamboo, mushrooms, bamboo shoots, wild vegetables, wild fruit, insects and products of insects, wildlife, medicinal plants, and wild orchids. The collected forest products were for home use and sale. The mean annual net value of forest resources utilization for all households was 1,658.55 baht per household, while the mean annual net values for the Thai and Hmong were 2,150.01 and 718.74 baht per household, respectively. The net value of forest resources utilization overall for the upper Mae Sa Watershed was 2,215,822.80 baht per year. Moreover, factors affecting the forest resources utilization of all studied communities were age, education level, total annual household income and household labor. The obtained results from separate analysis indicated that the relevant factors were age for Thai respondents; and age, education level, total household income and household labor for Hmong respondents.